

ARVAMUS

Projektiinfo kodanikeühendustele



RIINA TRUMM

Türi vallavalitsuse külaliikumise ja seltsitegevuse spetsialist

Kohaliku omaalgatuse programmi 2008. aasta I poolaasta taotluste esitamise tähtaeg on 15. aprill. Taotlusi esitama oodatakse nii MTÜ-sid kui ka seltsinguid. Kui varasematel perioodidel on see programm rahastanud maapiirkonna kodanikeühendusi, siis alates eelmisest aastast saavad sellele programmile kavandeid esitada ka linnades tegutsevad MTÜ-d.

24. märtsil toimus Järva maavalitsuses järjekordne rahastusvõimaluste infopäev. Suhteliselt põhjalik ülevaade anti kohaliku omaalgatuse programmist, Vabaliikumise Fondist, Kultuurkapitalist ja Hasartmängumaksu Nõukogust. Eriti oluline oli infopäev uutele alustajatele, kes panevad paberile alles oma esimesi kavandeid. Samas said uuemat infot ja häid näpunäiteid heade projektide kirjutamiseks ka kogemustega taotlejad.

Siinkohal väärib eraldi väljatoomist kohaliku omaalgatuse programm, mis oma suhteliselt soodsate taotlemisvõimalustega on ka meie valla külaseltsidele üsnagi tuttavaks saanud. Samas tuleb aga nentida, et linnas tegutsevad mittetulundusühingud ei ole seda fondi veel endi jaoks avastanud. Maakonna summad maal või linnas tegutsevate kodanikeühenduste kavandite rahastamiseks on eelarves eraldi. Kuna möödunud aastal esitati linnapiirkonna projekte ainult mõned üksikud, rahastati II poolaasta taotlusvoorus kasutamata jäänud summade eest maapiirkonna kavandeid. Sel aastal on aga põhjust loota, et linnades, sealhulgas ka Türil, tegutsevad ühendused kasutavad antud võimalust juba aktiivsemalt.

Valdkonnad, mille projekte kohaliku omaalgatuse programm rahastab, on kogukonnaliikmete koolitamine ja kohaliku arengu kavandamine; kohaliku ajaloopärandi ja traditsioonide väärtustamine ning kohaliku elukeskkonna parandamine. Täpsem info, taotlusvormid, juhised jne on kättesaadavad EASI kodulehel: www.eas.ee. Infot rahastusprogrammide ning abi või nõustamist projektikavandite paberile saamiseks tasub Türi valla ühendustel küsida ka Türi vallavalitsuse spetsialistidelt.

KIRI

Oisu ja Taikse käsitööhuvilised tegid väljasõidu Harjumaale

24. märtsil organiseerisid Oisu Käbedad väljasõidu Harjumaale ja kutsusid kaasa Taikse Nobedad.

Külastati Harjumaal Muuseumi, mis on loodud 1988. aastal. Väga huvitav oli kuulata Harjumaal ja Keila linna ajalugu. Edasi siirduti Keila sotsiaalajalugu. Seal tutvustati majas tegutsevaid ringe ja nende tegemisi. Kuulati naisansambli laule ja luuletusi. Ühises kohvilauas maitsti salativiljeid ja kringleid.

Peale kehakinnitust jaguneti õpitubadeks: tehti purgile nahast ümbris, prooviti nõelvilmitist, värviti mune.

Ilm oli ilus ja hing sai kosutust! Maani kummardus eestvedaja Väike Siemannile!

MARE JAANIMÄE

Õpilased said keskkonnalaadset teadmisi

Eesti Looduskaitse seltsi Türi osakond korraldas märtsi alguses Türi gümnaasiumi õpilastele kohtumise Eesti keskkonnalaadsete liidu töötaja Riho Männikuga.

Riho Männik tegeleb Eestis elavate kotkaliikide kaitsmisega. Ta selgitas põhjalikult, millised kotkaliigid Eestis pesitsevad ja millised on nende eluviisid. Samuti oli Riho Männikul kaasas videofilm, mis rääkis kotkaste rändest, nende märgistamisest. Märgistamise abil saavad ornitoloogid täpselt teada, kus linnud viibivad ja kuidas pesitsuspaika naasevad.

Kohtumisel osalenud seitsmenda klassi õpilastele oli õpetlik loeng igati meeltemööda ning ühiselt arvati, et Eestimaa loodust tuleb hoida ja kaaita.

EDDA KÜLASALU

Sotsiaaltöötaja – meie kõigi jaoks



RIHO RAHOJA

Sotsiaalministeeriumi perepoliitika ja sotsiaalala asekancler

Sotsiaaltöö eesmärk on aidata igal inimesel endaga hästi toime tulla. Arvamus, et sotsiaaltöötaja tegeleb ainult asotsiaalide või sõltlastega, on paraku veel üsna levinud. Tegelikult võib igapähele meist miljalgi elu jooksul sotsiaaltöötaja abi vaja minna.

Mõnikord võib kätte jõuda hetk, mil tunneme, et oleme oma eluga ummikus: pole enam tööd ega sissetulekut, ei saa vanemate või lastega hakkama, suhted pere ja sõpradega on sassis. Sellisel hetkel tuleb appi professionaalne sotsiaaltöötaja, kes aitab sasi puntrada lahti harutada ja tegeliku probleemi üles leida.

Tihti on sotsiaaltöötaja esimehe ülesanne äratada inimeses lootus ja soov oma eluga midagi ette võtta. Näiteks kaua tööl eemal olnud inimesel on väga raske tööellu tagasi pöörduda – temas on tuge ja ebakindlus seda sammu astuda. Sotsiaaltöötaja roll on siinkohal inimest nõustada ja julgustada. Loomulikult tegeleb sotsiaaltöötaja laste, eakate ja puudega inimestega. Kõik sõltub konkreetsetest vajadustest, sest iga inimene, iga pere on erinev ja vajadused on konkreetset. Näiteks aidatakse lasterikastel peredel tasuda kooli-

tarvete või huviringides osalemise eest. Kui lapsel tekib konflikt kooliga ja ta ei taha sinna enam minna, aitab sotsiaaltöötaja probleemi allikaid otsida. Kui eakas inimene ei saa hästi puid tuppa toodud või ei suuda enam enda eest hoolitseada, pakub sotsiaalsektor talle koduhooldustöötaja. Sotsiaaltöötaja poole pöördumiseks ei pea mure olema nii eriline – temalt saab nõu ja abi ka täiesti tavaline pere, näiteks infot lapsehoiuteenuse kohta. Nagu näha, on sotsiaaltöötajate töö põld lai.

Eesti on e-riik. Ka sotsiaaltöö areneb, muutub ja püüab olla tänastele vajadustele vastav ning samas ka innovaatiline. Praegu arendatakse uut sotsiaaltöö andmeregistrit, kuhu sotsiaaltöötaja saab kanda kogu inimese abistamise info. Inimene saab internetist vaadata, kuidas edeneb tema probleemi lahendamine, aga ka taotleda teenuseid või toetusi. Riik saab omakorda ülevaate, millised on inimeste probleemid üldiselt ja milliseid lahendusi oleks eri piirkondades vaja.

Kes on sotsiaaltöötaja?

Sotsiaaltöötaja ei ole suvaline inimene tänavalt. Jah, meenutame, et 1990. aastate alguses võeti

kohalike omavalitsuste vastloodud sotsiaaltöö ametikohtadele tööle enamasti põllumajanduses töötajaid. Need inimesed olid tublid, ent paraku erialase hariduseta. Levis ka arvamus, et mis see sotsiaaltöö ikka on – jagada vaestele supitalonge või arvutada toimetulekutoetust – seda oskab ju igaüks.

Ajad ja arusaamad on nüüdseks muutunud. Sotsiaaltöötajaid koolitavad mitmed kõrgkoolid, sest tegemist on ametiga, mis nõuab kõrgharidust. Sotsiaaltöötaja sekub inimese tegemistesse ja langeb otsuseid, mis võivad mõjutada kogu tema elu. Seega on oluline, et töötaja ei suhtuks vastutustundetu ega võtaks sotsiaaltöötaja ametikohale erialase hariduseta inimesi. Õnneks on sotsiaaltöötajad enamasti usinad õppijad ja enesetäiendajad.

Tihti saadetakse mulle e-kirju või helistatakse ja küsitakse väga konkreetseid küsimusi: „Õelge, mida pean tegema. Ma ei tule enam ema ja isa hooldamisega ise toime. Kust ma abi saan?“ Saan neile kinnitada, et Tallinnasse sõita ja ministeeriumisse tulla pole vaja. Sealsamas koduvallas on sotsiaaltöötaja, kellel on kogu informatsioon probleemide lahendamiseks olemas. Kohapeal on mured palju selgemini teada, pole ju mõtet riigil keskelt ühetaoliselt lahendusi pakkuda.

Kuidas sina saad kaasa aidata?

Sotsiaaltöö ei suuda abistada kõiki inimesi. Ühiskonna tugevust näitab see, kui tähelepanelikud me ise oleme oma nõrgemate kaaslas-

te suhtes. Eks ole tuttav pilt mõnest Eestimaa külast, kus naaber või lähedane hoolitseb küla vanainimese eest: toob poest toitu, kutsub vajadusel arsti ja käib regulaarselt vaatamas, kas vanainimesega on kõik hästi. Ka see on sotsiaaltöö, küll mitte professionaalne, kuid siiski sotsiaalne, inimlik käitumine.

Meie ümber võib olla palju inimesi, kes ei tea, ei oska või ei taha abi leida. Iga kodaniku kohus on teavitada abivajajast kohaliku omavalitsust. Sotsiaaltöötajale tuleks teada anda, kui kuulete näiteks läbi korteriseina koduvägivalda või näete, et eakal, üksi elaval naabril on raske liikuda ja toitu valmistada. Samuti tuleks sotsiaaltöötajat teavitada ilmselge psüühikahäirega inimesest, kes ei anna oma tegudest endale aru.

Sotsiaaltöö – meie kõigi jaoks

Sotsiaaltöö aitab kaasa riigi majanduse arengule ehk annab oma panuse Eesti rikkamaks muutumisele. Kui lapsed on hoitud ja eakad hooldatud, kui nõrgemad ühiskonnaliikmed leiavad endas soovi ja motivatsiooni paremini toime tulla ja tööd teha, kui ühiskond on teadlikum ja avatum erivajadustega inimeste suhtes, siis areneb ühiskond jõudsamalt. Sotsiaaltöötaja on andnud sellesse oma väärika panuse.

Isegi siis, kui sul ei ole vaja sotsiaalteenuseid, ei teeks paha oma kodukandi sotsiaaltöötajaga tuttavaks saada. Murede tekkimisel saab siis temaga kiiresti ühendust võtta, et küsida, millist abi ja tuge on sotsiaalsektoril võimalik pakkuda.

Pension tõuseb – aga edasi?



EIKI NESTOR

Riigikogu sotsiaaldemokraatide fraktsiooni esimees

Viie viimase aasta jooksul peetud visa võitlus selle nimel, et muuta pensionide indekseerimise korda ja muuta see rohkem sõltuvaks palgade kasvust, on jõudnud tulemuseni. Uus indeks tähendab kindlasti kiiremat pensionitõusu. Teine oluline muudatus on see, et madalamat palka saanud inimeste pensionid tõstetakse nüüd mõnevõrra kiiremini. Riiklik pensionisüsteem on nüüdsest solidaarsem ja õiglasem kui enne kehtinud kord.

Näiteks uue seaduse jõustumisel (ehk selle aasta aprillist) tõuseb pension 21,6%, aga vana arvestuse kohaselt oleks pension tõusnud natuke alla 16%. Siinkohal toon näite, et 44-aastase tööstaažiga pensionäri suureneb pension 791 krooni võrra.

Vaatamata sellele, et tööealiste inimeste arv meil koguaeg vähe-

neb ja pensioniealisi tuleb juurde – jääb keskmine pension võrreldes keskmise palgaga samale tasemele.

Äärmiselt meeldiv on tõdeda, et uue indekseerimissüsteemi järgi tõusevad keskmised pensionid kiiresti. Kuid kiire pensionitõusu taustal võib tekkida olukord, kus pensionidele kehtiv tulumaksuvaba määr jääb keskmisele pensionile alla. Vältimaks seda, et pensionärid peaksid hakkama tulumaksu tagasi maksma, on riigikogus koostamisel eelnõu, et täiendav tulumaksuvaba määr pensionidel kasvaks arvestades pensioni kasvu aastate lõikes.

Ilma seaduse muudatuseta peaksid 86 500 pensionäri hakkama maksma järgmisest aastast tulumaksu riigile tagasi

Üldine tulumaksuvabastus riigis, mis aastal 2008 on kuus 2250 krooni, kehtib loomulikult ka pen-

sionidele. Lisaks sellele kehtib pensionide puhul ka täiendav tulumaksuvabastus 3000 krooni kuus. Kokku teeb see summa käesoleval aastal 5250 krooni maksuvaba tulu pensionidele.

2008. aastal on keskmine pension 4588 krooni. Järgmisel aastal on prognoositav keskmine pension juba 5315 krooni, mis ületaks praegu kehtiva maksuvaba pensioni piiri. Ehk siis kehtivate seaduste alusel jääks maksuvabastus pensionide korral jalgu kiirele pensionitõusule.

Koostatud eelnõu alusel on valitsusliit otsustanud vähendada pensionäride maksukoormust, et mitte vastu töötada 1. aprillist jõustuvat pensionitõusu mõtele. Uue eelnõu kohaselt oleks 2009. aastast maksuvaba pension 5800 krooni kuus.

Ilma seaduse muudatuseta peaksid 23% pensionäridest ehk ligi 86 500 pensionäri hakkama maksma tulumaksu riigile tagasi. Riik sellest suurt ei võidaks, pensionärid aga kaotaksid kindlasti.

Sotsiaaldemokraatide ettepanek nägi ette, et pensionide täien-

dav maksuvaba tulu hakkab tõusma eelnõu kohaselt 300 krooni võrra iga aasta. Järgmisel aastal on see siis 3300 krooni, aastal 2010 3600 krooni ning 2011. aastaks 3900 krooni kuus. Täna on eelnõule allkirja andnud reformierakond ja sotsiaaldemokraadid. Ka IRL on eelnõu suhtes positiivselt meelestatud ja loodetavasti annavad oma allkirja paari nädala jooksul.

Numbri leidmine, mis arvestaks iga aastase pensionitõusuga, vajas mitmeid arvutusi. Loogika, et maksuvaba pension oleks keskmisest pensionist mõnevõrra suurem peab kehtima jääma ka tulevikus. Riiklikust pensionikindlustusest makstavad pensionid jääksid ka tulevikus maksuvabaks. Maksu alla läheksid aga ka siis eripensionid.

Kiirele pensionitõusule ei tohi maksuvaba määr jalgu jääda, sest see tooks kaasa pensionäride suhtes tülikat ja riigile liigset sekkumist.

Ka üldine maksuvaba tulu kõikidele tõuseb igal aastal 250 krooni võrra.

Aastaks 2011 on maksuvaba tulu 3000 krooni kuus.